

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту
завідувач кафедри обліку і оподаткування

Хомовий доцент С.М. Хомовий
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище
« 20 » листопада 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК В АГРАРНИХ ХОЛДИНГОВИХ
ФОРМУВАННЯХ НА ПРИКЛАДІ АГРОХОЛДИНГУ ПРАТ «МХП»

Виконав: Горбач Богдан Миколайович
прізвище, ім'я, по батькові

Горбач
(підпис)

Керівник: професор Свиноус Іван Вікторович
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

Свиноус
(підпис)

Рецензент: доцент Биба Валентина Анатоліївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

Биба
(підпис)

Я, Горбач Богдан Миколайович, засвічую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

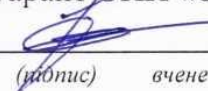
Біла Церква 2023 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую

гарант ОПП «Облік і оподаткування»

 професор І.В. Свиноус
(підпис) вчене звання, ініціали, прізвище

« 19 » грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Горбач Богдану Миколайовичу

Тема: «Бухгалтерський облік в аграрних холдингових формуваннях на прикладі Агрохолдингу ПРАТ «МХП»

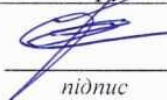
Перелік питань, що розробляються в роботі: розглядаються облікові аспекти розширення економіко-правової змістовності явища агрохолдингізації в Україні на прикладі Агрохолдингу ПРАТ «МХП»; теоретичні та організаційні засади бухгалтерського обліку і звітності у холдингових формуваннях; організаційно-правова характеристика Агрохолдингу ПРАТ «МХП», інституціональне забезпечення бухгалтерського обліку в аграрних холдингових формуваннях; стан методичного забезпечення бухгалтерського обліку в агрохолдингах; організаційний механізм складання та подання звітності холдингами.

Вихідні дані: звітність Агрохолдингу ПРАТ «МХП»

Календарний план виконання роботи

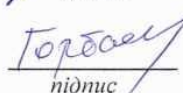
Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник роботи

підпис

професор І.В. Свиноус
вчене звання, ініціали, прізвище

Здобувач

підпис

Б.М. Горбач
ініціали, прізвище

Дата отримання завдання « 20 » 12 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Горбач Богдан Миколайович «Бухгалтерський облік в аграрних холдингових формуваннях на прикладі Агрохолдингу ПРАТ «МХП»

Досліджено теоретико-методологічне обґрунтування та практичні пропозиції з удосконалення обліково-інформаційного забезпечення діяльності холдингів в аграрному секторі економіки України, що забезпечать окрему ідентифікацію агрохолдингів в інформаційній сфері економіки України в якості окремих господарюючих суб'єктів та забезпечить інформацією галузеве та державне управління для більш ефективного використання переваг агрохолдингізації в Україні на користь розвитку її сільських територій.

Проаналізовано потребу гармонізації нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку і звітності в аграрних холдингових формуваннях на корпоративному, галузевому, державному та міжнародному рівні. Вирішення цієї проблеми шляхом запропонованих підходів до гармонізації нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку та звітності в аграрних холдингових формуваннях, що дозволило виявити та усунути протиріччя запитів до фінансової звітності що виходять від МСФЗ, ДКЦПФР, статистичної та управлінської системи.

Встановлено що в Україні функціонує близько 100 великих та середніх агрохолдингів, які на сьогодні мають під контролем біля 6 млн. га або майже 30% всіх с.-г. угідь, що перебувають у використанні сільськогосподарських підприємства. З метою посилення контролю за їх відповідальним землекористуванням, а також встановлення умов соціальної участі агрохолдингу в розвитку села запропоновано концептуальні підходи до побудови облікової політики холдингу як єдиної облікової одиниці через окреслення її зовнішньої (соціально-орієнтованої) та внутрішньої інформаційної політики.

Ключові слова: бухгалтерський облік, звітність, аграрні холдингові формування, розвиток села, нормативно-правового забезпечення.

ABSTRACT

Horbach Bohdan Mykolayovych "Accounting in agricultural holding formations on the example of Agroholding PJSC "MHP"

The theoretical and methodological justification and practical proposals for improving the accounting and information provision of the activities of holdings in the agricultural sector of the economy of Ukraine have been studied, which will ensure the separate identification of agricultural holdings in the information sphere of the economy of Ukraine as separate business entities and provide information to the branch and state administration for more effective use advantages of agroholding in Ukraine for the benefit of the development of its rural areas.

The need for harmonization of regulatory and legal provision of accounting and reporting in agrarian holding formations at the corporate, sectoral, state and international levels has been analyzed. Solving this problem through the proposed approaches to the harmonization of regulatory and legal support of accounting and reporting in agrarian holding formations, which made it possible to identify and eliminate contradictions in requests for financial reporting originating from the IFRS, the State Statistical and Management System.

It has been established that there are about 100 large and medium-sized agricultural holdings operating in Ukraine, which currently control about 6 million hectares or almost 30% of all agricultural land. lands used by agricultural enterprises. In order to strengthen control over their responsible land use, as well as to establish the conditions for the social participation of the agricultural holding in the development of the village, conceptual approaches to the construction of the accounting policy of the holding as a single accounting unit through the outline of its external (socially oriented) and internal information policy are proposed.

Keywords: accounting, reporting, agrarian holding formations, rural development, regulatory and legal support.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ХОЛДИНГАХ	6
1.1. Облікові аспекти розширення економіко-правової змістовності явища агрохолдингізації в Україні	6
1.2. Теоретичні та організаційні засади бухгалтерського обліку і звітності у холдингових формуваннях	17
Висновки до розділу 1	34
РОЗДІЛ 2. СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ АГРАРНИХ ХОЛДИНГОВИХ ФОРМУВАНЬ	36
2.1. Організаційно-правова характеристика Агрохолдингу ПрАТ «МХП»	36
2.2. Інституціональне забезпечення бухгалтерського обліку в аграрних холдингових формуваннях	38
2.3. Стан методичного забезпечення бухгалтерського обліку в агрохолдингах	54
2.4. Організаційний механізм складання та подання звітності холдингами	59
Висновки до розділу 2	68
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ АГРАРНОГО ХОЛДИНГУ	70
3.1. Концептуальні засади розбудови корпоративного рівня облікової політики агрохолдингу	70
3.2. Розширення змістовності пооб'єктного обліку в агрохолдингових формуваннях	77
3.3. Розробка системи обліково-інформаційного забезпечення про діяльність агрохолдингу	88
Висновки до розділу 3	94
ВИСНОВКИ	96
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	99
ДОДАТКИ	105

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адамчук Н. Адаптація фінансової звітності українських підприємств до міжнародних стандартів Студент. наук. вісник. 2010. Вип. 1(2). Т. 1. Економ. науки. - С. 3-8
2. Білуха, М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник для студ. екон. спец. вищих навч. закл. освіти / М.Т. Білуха. К., 2000. 690 с.
3. Бруханський Р.Ф. Облік і аналіз у системі стратегічного менеджменту аграрного підприємництва: монографія / Р.Ф. Бруханський. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 384 с.
4. Бутинець Ф.Ф. Міжнародні стандарти фінансової звітності : [тести : навч. посібн. для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 та 8.050106 «Облік і аудит»] / Ф.Ф. Бутинець. - Житомир : Рута, 2006. - 172 с.
5. Бухгалтерський облік на підприємствах АПК. в 3-х томах / за ред. В.М. Пархоменка, В.М. Жука // К.: ІАЕ.- 2004. - 826 с.
6. Бухгалтерський облік у сільському господарстві : навч. посібн. / [Ф.Ф. Бутинець, М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук та ін.] ; під заг. ред. Ф.Ф. Бутинця, М.М. Коцупатрого. - Житомир : Рута, 2003. - 512 с.
7. Валуєв Б.І. Деякі актуальні питання наукових досліджень із бухгалтерського обліку Тези та тексти виступів VII-ої Міжнародної наукової конференції «Наукові школи світу: еволюція, сучасний стан, перспективи розвитку». - Житомир: ЖДТУ, 2008. - 208 с.
8. Велш Глен А. Основи фінансового обліку / А. Велш Глен, Д.Г. Шорт ; пер. з англ. О. Мініна, О.Ткача. - К. : Основи, 1997. - 943 с.
9. Верига Ю.А. Предмет і метод бухгалтерського обліку: погляд на проблему // Збірник текстів доповідей на міжнародній науковій конференції «Розвиток науки про бухгалтерський облік» / Ю.А. Верига, С.М. Деньга. - Житомир : ЖІТІ, 2000. С. 119-130.
10. Войналович О.П. Складові організації бухгалтерського обліку: історичний підхід Вісник ЖДТУ. 2005. № 3 (33). С.48- 58.
11. Галузеві стандарти обліку та фінансової звітності: Колективна

монографія / [В.М. Жук, Ю.С. Бездушна, Б.В. Мельничук та ін.]; за ред. В.М. Жука. - К.: Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», 2015. - 368 с. (особистий вклад автора - п.п. 3.4 «Розвиток корпоративних стандартів організації бухгалтерського обліку в сільському господарстві», с. 122-129.).

12. Герасим П.М. Податковий облік і звітність на підприємствах: Підручник / П.М. Герасим, Г.П. Журавель, П.Я. Хомин. - К.: ВД «Професіонал», 2004. - 448 с.

13. Голов С. Теорія багатоцільового бухгалтерського обліку Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 4.- С. 3-13.

14. Голов С.Ф. Фінансовий облік: Підручник / С.Ф. Голов, М. Костюченко, И.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко // К.: Лібра, 2005. – 976 с.

15. Дем'яненко С., Крамон-Таубадель Ш. Організаційно-правові форми реформованих сільськогосподарських підприємств в Україні: які висновки можуть бути зроблені? // Сільське господарство України: криза та відновлення / За ред. Крамона-Таубаделя Ш., Дем'янена С., Арніма Куна // К.: КНЭУ, 2004. - С. 93-101.

16. Житний П. Принципи формування облікової політики Бухгалтерський облік і аудит. - 2005. - №4.- С. 25-28.

17. Жук В., Бездушна Ю., Вдовенко О. Облікові технології у забезпеченні інвестиційної привабливості та фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств Облік і фінанси. 2013. № 4. С. 31-38.

18. Жук В.М. Бухгалтерський облік земель сільськогосподарського призначення: теорія і практика Економічні науки. Серія "Облік і фінанси". Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 5(20). - Ч.1. - Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. Луцьк, 2008. 367 с. - С.179-185.

19. Кіндрацька Л. Теорія бухгалтерського обліку: сучасні реалії оновлення Бухгалтерський облік і аудит. 2008. № 12. С.30-33.

20. Кірейцев Г.Г. Розвиток бухгалтерського обліку: теорія, професія, міжпредметні зв'язки: монографія. Житомир: ЖДТУ, 2007

21. Кобилянський, В. Чи можна купити сільськогосподарську землю? Юридична газета № 11. 2005.
22. Кондраков Н.П. Учетная политика организации / Н.П. Кондраков // М.: Главбух, 1999. - 136 с.
23. Коробова Н.М. Формування облікової політики у сільськогосподарських підприємствах Наукове та професійне забезпечення розвитку обліку та фінансів аграрного сектору економіки в умовах глобалізації : збірник тез та доповідей IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 18-19 вересня 2008 р. - К.: «Юр-Агро-Веста», 2008. С. 202-205.
24. Корпоративное управление и корпоративный контроль / Под ред. Е.П. Губина. - М., 1998. С. 7
25. Костенко О. М. Облікова політика як внутрішньогосподарський інструмент впливу на формування прибутковості підприємства Економіка та держава. 2009. № 6. С. 71-72.
26. Кужельний М.В. Теорія бухгалтерського обліку : підручник / М.В. Кужельний, В.Г. Лінник. - К. : КНЕУ, 2001. - 334 с.
27. Лавріненко Л.І. Організація бухгалтерського обліку: сутність та правове забезпечення Вісник ЖІТІ. 2002. № 22. С. 123.
28. Лапа В. Украина: Агрохолдинги и перспективы рынка земли / В. Лапа, А. Лисситса, А. Поливодский, М. Федорченко, С. Феофилов, А. Янов. - Украинская аграрная конфедерация, Укراгроконсалт, Киев, 2007. - 169 с.
29. Лупенко Ю. О. Агрохолдинги в Україні та посилення соціальної спрямованості їх діяльності Економіка АПК. 2013. № 7.- С. 5-21.
30. Малюга Н.М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: Монографія Житомир: ЖДТУ, 2005. 548 с.
31. Маринченко О.О. Економічні аспекти функціонування агрохолдингів в Україні Облік і фінанси АПК. 2010. № 3. С. 139-143.
32. Мельничук Б.В. Впровадження положення (стандарту) з сільського господарства в Україні Облік і фінанси АПК. 2004. № 2. С. 29.
33. Момот Т.В. Фінансовий менеджмент / Т.В. Момот, В.О. Безугла,

Ю.О. Тараруєв, М.В. Кадничанський, І.Г. Чалий. - Навч. посібник за ред. Т.В. Момот // К.: Центр учбової літератури, 2011. 712 с.

34. Моссаковський, В.Б. Концепція побудови бухгалтерського обліку в Україні Бухгалтерський облік і аудит. 2007. №10. С.18.

35. Моссаковський, В.Б. Стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні : монографія К.: Інтерпрес ЛТД, 2009. 326 с.

36. Нематеріальні активи в роботі підприємств: правові основи, облік, оподаткування: Навчальний посібник / За ред. Жука В.М., Рудченко Ю.С. - К.: ТОВ "Юр-Агро-Веста", 2008. - 250 с.

37. Облік і оподаткування земельних відносин у сільськогосподарській діяльності: Науково-практичне видання / [Ю.С. Бездушна, О.В. Волошина, В.М. Жук та ін.]; За ред. В.М. Жука, Б.В. Мельничука, В.М. Метелиці. - К.: Національний науковий центр "Інститут аграрної економіки", 2014. - 160 с.

38. Облік об'єктів інтелектуальної власності та прав користування у складі нематеріальних активів: Навчальний посібник / За ред. Жука В.М., Бездушної Ю.С. // К.: ТОВ «Всеукраїнський інститут права і оцінки» 2013. - 188 с.

39. Облікова політика підприємства: Навчальний посібник / За ред. Лузана Ю.Я., Гаврилюка В.М. 2-е вид., доп. і перероб. - К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2009. - 328 с.

40. Облікове забезпечення інвестиційної привабливості та безпеки підприємства й аграрної галузі: практичне керівництво / [В.М. Жук, Б.В. Мельничук, Ю.С. Бездушна та ін.]; За ред. В.М. Жука. - К.: ТОВ "Всеукраїнський інститут права і оцінки", 2013. - 88 с.

41. Організація обліку відносин власності: Навчальний посібник / За ред. Жука В.М. - К.: Видавництво ТОВ «Юр-Агро-Веста», 2007. - 360 с.

42. Павлюковець М.П. Теоретико-методологічні засади запровадження клауд-комп'ютерної форми обліку / Облік і фінанси АПК. 2012. № 1. С.79-82.

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від

31 березня 1999 р. № 87: [Електрон. ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0391-99>.

44. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 №73. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://zakonO.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

45. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 19 "Об'єднання підприємств": Наказ Міністерства фінансів України від 07.07.99 № 163. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>

46. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність»: Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 628. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>

47. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 28 "Зменшення корисності активів": Наказ Міністерства фінансів України від 24.12.2004 № 817. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05>

48. Про затвердження Положення про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні: Постанова Кабінету міністрів України, від 3 квітня 1993 р. N 250/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KMP93250.html

49. Про затвердження Положення про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій і Змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з бухгалтерського обліку : наказ Міністерства фінансів України від 19.12.2006 №1213. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1363-06>

50. Про організацію бухгалтерського обліку і звітності в Україні: Положення затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 03 квітня 1993 р. № 250 : Режим доступу до ресурсу:

<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/250-93-%D0%BF>

51. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2658-III: [Електрон. ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2658-14>.

52. Про порядок бухгалтерського обліку окремих активів та операцій підприємств державного, комунального секторів економіки і господарських організацій, які володіють та / або користуються об'єктами державної, комунальної власності: Наказ Міністерства фінансів України від 19.12.2006 № 1213. [Електронний ресурс]. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1363-06>

53. Пушкар М.С. Фінансовий облік у системі управління: монографія Тернопіль: Карт-бланш, 2006. - 178 с.

54. Розвиток аграрних холдингових формувань та заходи з посилення соціальної спрямованості їхньої діяльності / [Ю.О. Лупенко, М.Ф. Кропивко, М.Й. Малік та ін.]; за ред. М.Ф. Кропивка. К. : ННЦ «ІАЕ», 2013. 50 с.

55. Скоробогатова В. В. Облікова політика в аспекті відображення монетарних активів Економіка. Фінанси. Право. 2013. № 1. С. 38-40.

56. Сторожук Т.М. Вплив креативності в обліку на показники фінансової звітності // Облік і фінанси. - №2(72), 2016. - С. 65-70.

57. Федоров М.М. Трансформація земельних відносин до ринкових умов «Економіка АПК», 2009, №3

58. Хегарті, Д. Запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та аудиту [Текст] / Д. Хегарті, Ф. Гелен, А.К.Х. Баррос // Школа професійного бухгалтера. 2006. № 7(67). С.17.

59. Хоптинський Ю. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку Бухгалтерський облік і аудит. 2003. № 4. С. 36.

60. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посіб / В.Г. Швець. - К.: Знання - Прес, 2003. - 444 с.